

Tévhitek a gombászásról

Hamarosan itt a tavasz! Ekkor sokan kezdenek ismerkedni a gombászattal teljesen kezdőként is, ezért összeszedtük a leggyakoribb, gombagyűjtéssel és szakellenőri vizsgálattal kapcsolatos tévhiteket, és ezek cáfolatát.

A gombaszakellenőr minden gombát ismer

Csak Magyarországon a becslések szerint akár 5000 nagygombafaj is honos lehet, ezek egy részét még le sem írták, számos gombafaj pedig kizárólag mikroszkópos vizsgálat útján azonosítható. A gombaszakellenőr-vizsga fajlistája közel 300 fajból áll, de természetesen rutinos gombászok ennél jóval több fajt is ismerhetnek. Hogy tud mégis üzembiztosan határozni egy szakellenőr, ha nem ismer minden gombát? Nagyon egyszerű, a szakellenőr csak azt fogja visszaadni, ami teljes biztonsággal beazonosítható és jó, étkezési gomba.

Minden gomba ehető, vagy mérgező

Számtalan gombafajt ismerünk, sokat pedig még nem, és bizony a többségük étkezési besorolása egyszerűen csak „nem ehető”. Például azért, mert az állaguk, szaguk, ízüik, méretük emberi fogyasztásra alkalmatlanná teszi őket. De nem is mérgezőek.

Ha a kosárban egyetlen mérgező gomba is van, a szakellenőr az egészet el fogja venni

Ez azért különösen veszélyes tévhit, mert sokakat valami egészen groteszk módon ez a hiedelem tart vissza attól, hogy szakellenőrhöz menjenek. A szakellenőr két esetben fogja az ehető gombákat is kidobni: ha gyilkos galóca került a kosárba, vagy ha más mérgező gomba annyira töredékesen került a gombák közé, hogy féltő, hogy a darabkái a többi gombán is ott vannak

A gombavizsgálat pénzbe kerül

A szakellenőrök többsége piacokon dolgozik, ilyen esetben pedig a szakellenőr a piac alkalmazottja, így a piaci lakossági gombavizsgálat minden esetben ingyenes! Néhány szakellenőr vállalja azt, hogy a saját lakcímével, vagy telefonszámával szerepel a gombaszakellenőrök listáján, és háznál is vizsgál. Ilyen esetben kérhetnek pénzt a vizsgálatért. A NÉBIH honlapján megtalálható a gombaszakellenőrök listája.

Ha egyforma gombákat szedek, elég egyet elvinni a szakellenőrhöz, hogy beazonosítsa

A szakellenőr nem csak a faj azonosítását végzi, hanem azt is vizsgálja, hogy az adott példány alkalmas-e még a fogyasztásra. Arról nem is beszélve, hogy laikusként akár egy fajnak vélhetünk különböző fajba tartozó gombákat. Tehát minden egyes példányt mutassunk meg, amit meg szeretnénk enni.

Amit már magabiztosan felismerek, azt nem kell gombaszakellenőrhöz vinni. Lásd előző pont :)

Ha nem tudok szakellenőrhöz menni, elég, ha lefotózom a gombáimat és megmutatom egy gombászós Facebook csoportban, ott majd a hozzáértők beazonosítják

Rossz hírem van, minden mérvadó gombász-csoportban fő szabály, hogy fotóról tányérba nem határozunk. Ennek az oka igen egyszerű: a szakellenőr szinte minden érzékszervét használja, amikor megállapítja egy gomba fogyaszthatóságát: megtapintja, megszagolja, adott esetben meg is kóstolja.

A mérgező gombás ételtől az ezüstkanál megfeketedik. Minden fán növő gomba ehető. Adni kell a kutyának egy keveset, és ha egy óra múlva is jól van, ehető (???) . A csigarágott gomba ehető, hiszen a csiga is megette

A legjobb, ha bármilyen olyan ökölszabályt és népi bölcsességet, aminek a lényege, hogy a gombák határozóbélyegeg általi beazonosítása nélkül nyilatkozik az ehetősé-

gükről, egyértelmű marhasággként tartasz számon. Mert azok is. A mesékből ismert piros kalapos fehér pettyes gomba a légyölő galóca, amely mérgező ugyan, de általában csak enyhe mérgezést okoz. A gyilkos galóca nem ennyire feltűnő jelenség, de sokkal mérgezőbb. Ismerik a poént? Az is ehető - de csak egyszer!!!

Minden szakellenőr kedvence: a szakellenőr elveszi a legfinomabb gombákat, mondván mérgezők, aztán ő eszi meg

Nem csak buta, hanem sértő is a feltételezés. A szakellenőr maga is gombászik, ráadásul a napját azzal kezdi, hogy átvizsgálja a piaci árusok összes gombáját is, elhihető, bőven elég gombát szed és kap, nem a bemutatásra vitt három vargányát szeretné elcsaklizni. Ha ritka, vagy védett gombát szed valaki, az elképzelhető, hogy elkéri(!), többnyire preparálni, oktatási céllal, vagy kiállításra.

A mérgező gombákhoz, kiváltképp a gyilkos galócához, nem szabad hozzányúlni

Semmilyen gomba nem képes bőrkontaktus útján mérgezni. Sőt, azt javaslom, ha gyilkos galócát találunk, a gombászkéssel óvatosan alányúlva bocskorral együtt emeljük ki egy termőtestet és alaposan szemléljük meg a határozójegyeit. Érdemes ezt egyszer mindenféle fejlettségi fokú példánnyal megtenni.

A gombaszedés helyes módja: késsel a talaj felett elválni a tönköt, ellenkező esetben elszakítjuk a gombafonalakat és a micélium elpusztul. Másik mód: óvatosan kiforgatjuk a talajból a gombát, hiszen ha késsel vágánk, a tönk maradéka elrothad, és a micélium elpusztul.

Na akkor szögezzük le: a micélium nem fog elpusztulni, akármelyiket is választjuk. Emiatt kicsit kakukktojás is ez a pont, ugyanis mindkét szedési módszer lehet helyes, ami miatt mégis ide került, az az, hogy laikus gombászok vére menő vitákat tudnak folytatni miatta gombászós facebook csoportokban. Ennek valószínűleg az lehet az oka, hogy sokáig az első megoldást tartották és tanították helyesnek, mostanra viszont bebizonyosodott, hogy az óvatos kifordítás sem tesz semmilyen kárt a gombában. Ha ismeretlen, vagy határozásra váró gombát szedünk, válasszuk a kifordítást, így nem fordulhat elő, hogy fontos határozójegyeket (pl. bocskor, micéliumistráng) nem veszünk észre, mert a talajban maradnak. Ha teljesen biztosak vagyunk abban, mit szedünk jó lehet a tönk elvágása, mert így tisztábban tudunk szedni.

Amit viszont semmiképp se tegyünk: ne kezdjünk kommentháborúba mással, mert nem úgy csinálja, mint mi.

Gombaszakellenőr = mikológus

A mikológus egy olyan biológus, aki a gombákra szakosodott, míg a gombaszakellenőr egy középfokúnak megfelelő gyakorlati szakma, a feladata eldönteni, hogy az általa megvizsgált gomba termőtestek alkalmasak-e emberi fogyasztásra. Természetesen a szakellenőri szakma használja a mikológusok megállapításait, de a szakellenőr nem kutató. Kb. úgy aránylik egymáshoz a két hivatás, mint az óvónő a kutató gyermekpszichológushoz.

Piacon csak ismerős, megbízható gombásztól vásároljunk gyűjtött gombát, mert ki tudja, bevizsgálták-e

Magyarországon piacon kizárólag abban az esetben szabad gyűjtött gombát árulni, ha a piacon dolgozik gombaszakellenőr. A szakellenőr a piacon árusított összes tételt ellenőrzi, így nyugodtan vásárolhatunk. Más a helyzet viszont a házaló árusokkal; a házaló árusítás törvénytelen, a gombákat nem látja szakember, így kockázatos is. Sose vásároljunk házalótól!

Mihály Edina erdojaro.blog.hu

Az erdojaro.blog.hu kísérleti programot indított el Baranya megyében, aminek a lényege, hogy erdei alapanyagokból magas minőségű termékeket állítanak elő. 2019. áprilisában indulnak a Banyaeerdő erdei termékek.

